

Umeå kommuns funktionshinderråd

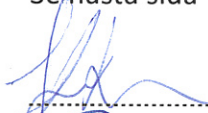
Tid: Fredagen den 5 september 2025 kl. 13:00-16.00

Plats: Stadshuset, kommunstyrelsens mötesrum.

Beslutande: Tomas Wennström (S), Ordförande
Elmer Eriksson (M), Vise ordförande
Jan Lundberg (S), gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Ronny Kassman (S), äldre- och vårdnämnden
Robert Axebro (C), Byggnadsnämnden
Ari Leinonen (S), FN
Maria Lindvall (L), För-, och grundskolenämnden
Jan Lundberg (S), GVN
Åke Gustafsson (C), Äldrenämnden
Andreas Lundgren (S), IFN
Åke Gustafsson (C), Äldrenämnden
Christin Broman, Funktionsrätt Umeå
Anders Jonsson, Funktionsrätt Umeå
Lena Renlund, Funktionsrätt Umeå
Monica Östensson, Funktionsrätt Umeå
Lars-Ove Åhdén, Funktionsrätt Umeå
Ann-Charlotte Nilsson, Funktionsrätt Umeå
Jenny Näslund, Synskadades riksförbund
Abbas Haghjo, Funktionsrätt Umeå
Jan-Olof Forsén, Funktionsrätt Umeå
Tone Høstman Salwin, Personskadeförbundet RTP

Övriga deltagare: Se nästa sida

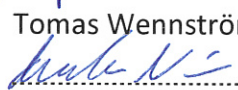
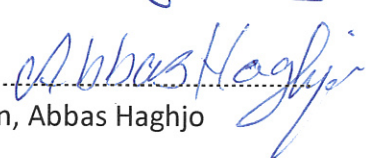
Sekreterare:

Klara Lundgren

Ordförande:

Tomas Wennström

Justerare:

Ann-Charlotte Nilsson, Abbas Haghjo

BEVIS

Organ: Umeå kommuns funktionshinderråd
Sammanträdesdatum: 2025-09-05
Förvaringsplats: Strategisk utveckling

Umeå kommun

Sammanträdesprotokoll

Umeå kommuns funktionshinderråd

2025-09-05

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Tjänstepersoner och övriga

Klara Lundgren, Stadsledningskontoret

Bianca Byring, Stadsledningskontoret

Aleksiina Toivanen, Teknik och Fastighet

Carola Tallebro, Äldreomsorgsförvaltningen

Charlotta Lundström Barsk, Äldreomsorgsförvaltningen

§ 78

Upprop, val av justerare samt godkännande av dagordning

Beslut

Umeå kommuns funktionshinderråd beslutar att utse Ann-Charlotte Nilsson och Abbas Haghjo.

Umeå kommuns funktionshinderråd fastställer dagordningen.

Beredningsansvariga

Bianca Byring

§ 79

Föregående möte

Beslut

Umeå kommuns funktionshinderråd lägger föregående protokoll till handlingarna.

Protokoll finns för påskrift.

§ 80

Gestaltning av Renmarkstorget

Beslut

Umeå kommuns funktionshinderråd har tagit emot informationen.

Ärendebeskrivning

Ett nytt möte för arbetsgruppen sker den 15 september.

Arbetsgruppen har gjort platsbesök på torget och dagens möte är ett kompletterande tillfälle till information och dialog.

Vi vill få input om bland annat utformning av vattenspel, lekbar konst, skärmtaket, träd- och växt val samt orientering i Södra passagen. Vi behöver även synpunkter kring orientering i byggskedet.

Fråga: Hur upplever arbetsgruppen delaktighet i planeringen? Hur ser verksamheterna på detta? Hur blir tillgängligheten med ramper och uteserveringarna och bilpassager?

Svar: Dimensionering av ramper är en klurig fråga. Hotellet vill ha frukostservering utanför den delen där de nu har lobby. På andra sidan har de även bänkar och bord. Förvaltningen har inte kommit så långt att det finns siffror på bredd och lutning av ramperna än.

Navigering på torget

Synnedstatta personer har tillfrågat när de kommer till gångleder och orientering på torget. Ledstråken har diskuterats i arbetsgruppen. Tex vill man ha de närmast fasaderna eller på den lutande ytan.

Längst gågatan kommer det finnas ett ledstråk mot västra esplanaden. Torget kommer ha sin egen marksten och kommer vara annorlunda från

gågatan för att markera uppdelningen. För att passagen över torget ska bli lättnavigerad så vill man bygga ett ledstråk rakt över torget.

Kommentar: Kring ledstråk måste vi ha en ordentlig redovisning om vilken typ av ledstråk och vart de ska vara. Orientering både på torget och genom torget. Det måste vi fördjupa oss i för att kunna genomföra det ordentligt.

Platsbesök på torget den 26/8 med testgrupp från arbetsgruppen UFR visade att det för närvarande är många höga kanter. Dörröppnare saknas vid entréerna och det saknas sensorer till dörrarna på vissa ställen. Sammanfattningen av platsbesöket kommer delas med fastighetsägarna och företagen. Projektörerna kommer även de få denna information för att samstämma utformningen.

Leveranser

Förvaltningen har tyvärr inte lyckats få bort leveranser från torget vilket innebär att det fortsatt kommer levereras varor med lastbil på torget.

Mofab har ingen lastning och lossning någon annan stans förutom på torget. Torget måste vara tillgängligt för dem då det finns stora avfallskärl som måste tömmas.

Fastighetsägarna skulle kunna arbeta tillsammans för att lösa detta. Men det är svårt med fastighets världen då de inte investerar i en lösning om det inte finns någon vinning för dem. Vi pratar mycket om fordon ex i terrordåd, kostnader för markberedningen som blir påverkad av lastbilarna när det finns så mycket träd och att de då kommer skapa spår då de måste köra på samma ställen.

Kommentar: Vi politiker måste kunna besluta att lastbilar blir förbjudna på detta område. Om det är vid vissa tider eller annat måste vi komma överens om.

Kommentar: Mofab och centrumhuset har nedfart mot storgatan. De ska ändra på sina leverans och körningar, vi ska inte ändra oss för dem.

Konst

Den lekbara konsten som skall finnas på torget kommer göras tillgänglig för alla. En konstnär kommer skapa dessa och tanken är att alla ska kunna leka och använda konsten oavsett funktionsvariation.

Aviseringssystem

SMS-system för information om om-ledning av sträckor. Skellefteå kommun har använt detta system tidigare. Nu har Umeå kommun en idé att testa det i detta projekt för att underlätta rörelse kring och på torget.

Växtlighet

Växter och träd som planteras på torget kommer vara tåliga för varmare väder för att säkra upp framtiden (bilder visas på bildspel).

Kommentar: Det kommer vara liknande blommor som på kajen och de finns redan att se vid gamla brandstationen.

Vatten

Vattenspelet är ganska stort, vattnet tas från älven och går sedan tillbaka till älven. Det kommer alltså inte vara något stillastående vatten vilket resulterar i att personer och barn kan röra sig i vattnet. Det kommer finnas stenar som man kan gå på i spelet. Det ska påminna om bäcken som var där tidigare?

Det har funnits problem med vattenansamlingar på torget, förvaltningen arbetar just nu för att hitta lösningar som kan förhindra vattnet att ansamlas. Från fontänen till storgatan har marken sänkts för att en lutning ska ske, detta för att leda bort vatten. Till ingångarna vid denna passage kommer ramper byggas till entréerna.

Fråga: Kan man leda ner skyfallsvattnet till bäcken som finns under torget?

Svar: nej, tyvärr finns inte den bäcken kvar, den har torkat ut.

Tillägg: Kan man inte fylla på vattnet där för att kunna leda ner vattnet.

Svar: Jag kan ta med mig synpunkterna.

Fråga: Diket du pratade om, 50 centimeter lägre än idag. Hur kommer det hamna?

Svar: Det kommer luta hela vägen från fontänen så det kommer inte vara ett brant dike.

Övriga frågor

Fråga: Vid Kungsgatan har trappan ner till gatan tagits bort och görs om till ramper. Varför ta bort alla trappor?

Svar: Det är en stor kostnad med tjugo meter trappa. Dialogen har handlat om, är det trafiksäkert, eller kommer de bli bra rent rörelsemiljömässigt? Det är en stor fråga, förvaltningen har inte kommit fram till något än.

Fråga: Lekplatsen ligger nära det område där en ska ha tillgång till vila. Hur har ni tänkt på ljudnivån?

Svar: Det blir inte en lugn plats så på det sättet att man kommer känna sig som om man är ensam. Men det kommer vara lugnare, det kommer finnas många sittplatser och mycket grönt. På det sättet kan det upplevas lugnare.

Fråga: Jag tycker inte det är bra med ramperna och alla bord och sådant. Hur fungerar det? Hur upplevde gruppen. Kan man röra sig?

Svar: vi har pratat om passagerna och upplevelserna i det. Vi är inte riktigt i hamn kring där, det måste finnas ett räcke så det blir tydligt vart man är på ramperna osv.

Kommentar: Det måste finnas trappor, de som kan gå måste kunna gå via trapporna. Men vi måste markera vart det finns trappor så att det blir tydligt. De kan inte vara otydligt för tillexempel synskadade.

Fråga: Ramperna, omöjligt att de blir två meter och sen bord och stolar. Det ska bli mycket träd, men vart är då solen? Vart ska uteserveringarna vara?

Svar: Vi har utfört solstudier för att säkerställa att det kommer finnas tillgång till sol på uteserveringar och andra delar av torget.

Nästa arbetsgruppsmöte sker den 15 september och vi tar med ledstråksfrågan dit.

Bilderna skickas till Bianca och skickas ut till samtliga i UFR.

Beredningsansvariga

Aleksiina Toivanen, Teknik och Fastighet

Skriftlig information LOV/LOU

Beslut

Umeå kommuns funktionshinderråd har tagit emot informationen.

Ärendebeskrivning

Utifrån förfrågan om information om hur det går i processen har en översiktlig sammanställning gjorts.

I Umeå Kommun ansvarar både individ – och familjenämnden och äldre-
nämnden för myndighetsbeslut och verkställighet av hemtjänst enligt SoL.
Beredningsprocessen har därför varit gemensam i båda nämnderna med li-
kalydande underlag.

Kort bakgrund

Umeå kommun inledde en försöksverksamhet med eget val inom hem-
tjänsten 2005. 2007 beslutade kommunstyrelsen att försöksverksamheten
skulle övergå i ordinarie verksamhet och omfatta hela kommunen.

Lagen om valfrihet (LOV) trädde i kraft 2009 vilket tydliggjorde valet av ex-
terna utförare ytterligare och 2010 beslutade kommunfullmäktige att in-
föra LOV inom hemtjänsten vilket är den form av upphandling som tilläm-
pas idag.

Frågan om övergång till LOU som upphandlingsmodell för hemtjänst initie-
rades redan 2018 då rapporten Bland gungor och karuseller – en studie av
valfrihetssystemet inom Umeå Kommun hanterades i kommunfullmäktige.
Rapporten innehöll förutom en beskrivning av tillämpning och erfarenheter
i Umeå Kommun också en beskrivning av jämförbara kommuners erfaren-
heter av LOV samt några kommuner som övergått eller var på väg att
övergå till en LOU-upphandlad hemtjänst.

Beredningsprocess

Äldrenämnden och individ- och familjenämnden beslutade under våren
2024 att ge äldreomsorgsförvaltningen och stöd- och omsorgsförvaltningen
i uppdrag att studera riskerna för välfärds-kriminalitet inom ramen för LOV-
avtalets konstruktion och jämföra detta med riskerna för välfärds-kriminali-
tet inom ramen för LOU-upphandling, samt genomföra en omvärldsanalys

av andra jämförbara kommuner. Under beredningen har även en rättslig analys av upphandlingsformerna genomförts och utredningen har kompletterats med material och data från Rådet för kommunala analysers (RKA) angående hemtjänst för Umeå och liknande kommuner, en analys utifrån införandet av digitalisering och kvalitet inom hemsjukvården samt egna data över antal hemtjänsttimmar och hemtjänsttagare. Individ- och familjenämnden respektive äldrenämnden föreslog efter ovanstående beredning kommunfullmäktige att byta upphandlingsmodell från LOV till LOU för hemtjänst, samt att göra nödvändiga justeringar i respektive nämnds reglemente så att ansvaret för upphandling av hemtjänst kvarstår hos respektive nämnd även med en ny upphandlingsform.

Vid behandling av ärendet i kommunfullmäktige i maj 2025 beslutade kommunfullmäktige att återremittera ärendet (minoritetsåterremiss) i syfte att komplettera beslutsunderlagen

Återremissen har behandlats och beslutats i individ – och familjenämnden den 27 augusti och äldrenämnden den 28 augusti. Förslag till beslut var likalydande som tidigare - det vill säga att byta upphandlingsmodell från LOV till LOU för hemtjänst samt att göra nödvändiga justeringar i respektive nämnds reglemente så att ansvaret för upphandling av hemtjänst kvarstår hos respektive nämnd även med en ny upphandlingsform.

Nästa steg i processen är kommunstyrelsens näringslivs och arbetsutskott (KSna) den 9 september, kommunstyrelsen den 15 september och kommunfullmäktige den 29 september.

Kommentar från UFR: kommunfullmäktige har återremitterat ärendet för att ta emot fler synpunkter. Det har gått till IFN 27/8. Man föreslår KF från LOV till LOU, man har inte pratat med UFR eller haft en dialog. Efter IFMs beslut ska man nu ta upp det med UFR, det är en reservation från alliansen. Man gör samma sak i ÄN. Nyttjas i fortsatt beredning för UFR och andra intresseorganisationer.

Kommentar från UFR: En uppfattning som hela funktionsrätts organisationen har, vi har pratat om samråd och samverkan i ett tidigt stadie. Vi ser

att detta är återkommande. Med maximal besvikelse ser vi att det inte skett något samråd innan detta beslut fattas. Vi i funktionshinderorganisationerna får återigen konstatera att beslut har fattats utan någon vilja att inhämta synpunkter från berörda. Beslutsunderlaget går till fullmäktige och sedan återremitteras det till individ och äldrenämnden som fattar beslutet och inhämtar synpunkter. Är det så här vi ska uppfatta att politikerna tänker? Är det era ord som gäller? Vi kan inte acceptera detta arbetssätt, att vi blir bortglömda i detta igen. Stoppa sådana här kränkningar när vi inte får delta i dessa utredningar. Det är med stor besvikelse vi ser på detta.

Kommentar från politiken: bakgrunden är ett ärende om LOV och LOU där det beslutades att vi skulle ha kvar Loven. Anledningen är utvecklingen av våldfärds kriminalitet. Äldrenämnden initierade detta där var en punkterna i utredningen var att man kunde se fördelar med att byta upphandlingssystem. Där gick de fram med att ta fram ett förslag till beslut i kommunfullmäktige. Det är svårt att ta fram ett upphandlingsunderlag innan kommunfullmäktige gett sin synpunkt. Det är inget vi vill ta i egentligen eftersom det är ett jobbigt ämne. Järfälla kommun har till exempel tagit bort LOV helt. Frågan kom till fullmäktige och återremitterades, tjänstemännen rekommenderade en hantering på det här. Det blir svårt att beskriva något vi inte tagit fram än, vi måste kunna ta fram ett underlag som vi kan remittera till UFR. Den är under beredning, antingen går den tillbaka till fullmäktige för beslut eller om den kommer återremitteras igen. Avslås förslaget? Det vet vi inte. Det kommer vara en jämn omröstning i alla fall.

Det handlar om att man kommer göra ett samråd kring hur de ska se ut kring LOU och LOV. Remissen beskriver hur man kan gå vidare, sen är det upp till politiken om de är nöjda eller inte.

Kommentar från politiken: det är några saker jag vill peka på, formella handläggningen av minoritetåterremiss, avgränsningen bestäms av majoriteten i nämnden. De ansvarar för handläggningen av återremissen. Det är politiskt beslutat av majoriteten i varje nämnd. Det som är olyckligt och det vi tagit upp är att det som har hänt är att vi har hanterat fel fråga. LOV och LOU är underordnat, frågan är hur ska vi hantera framtidens omsorg. Hur frågan behandlats i Umeå, den har behandlats lika dant i Uppsala. Där har processen dock varit annan, studien på den processen rekommenderas att

läsas. Där var utgångspunkten ett beslut från 2022 som sedan följde av en utredning som sedan föreligger beslutsunderlaget ett program för framtida äldreomsorg. I vilken den här övergången från LOV till LOU är en del. I detta måste en ha klart för sig att handläggningen kunde vara bättre, men man måste respektera att välfärds kriminaliteten finns där. Valfriheten är på intet sätt en del av det här beslutet. Där emot är det förargligt att vi har fortsatt fokus på fel fråga.

Kommentar från politiken: det måste vara så att det blir ett beslut om LOU då kan meningen vara att ha ett samråd. Det är svårt innan vi vet vad vi ska ha för system. Man måste samråda om rätt sak.

Kommentar från UFR: vi ska ha samråd innan besluten. Även om de är väl underbyggda så ska det vara innan beslutet. Vi måste ha samråd då, vi måste få ge våra synpunkter i underlagen innan beslut tas. Vi ska ha samråd för att vi ska respektera varandras spelregler. Det är bakvänt att vi ska ha ett beslut innan samråd. Vi ska samråda om beslutet i alla frågor som rör oss, vi måste vi få frågan och få en möjlighet att ge ett svar. Vi har lagligt stöd för att vara en del i processen till ett beslut.

Kommentar från politiken: om vi ska LOV eller LOU är en fråga för politiken.

Kommentar från UFR: Vi reagerade starkt när vi fick höra om LOV första gången. De som har privata tjänster är väldigt nöjda, det är flexibelt. De är många som inte vill ha kommunens tjänster då de är reglerat på flera sätt. Det måste respekteras, det finns många inom äldregruppen som känner lika dant. Privata företag har utfört detta under lång tid. Alla utförare är inte kriminella, vissa som arbetar där är kriminella eller brukarna är inblandande. Det har gått för långt många gånger. Inga av mina kamrater är kriminella eller anlitar företag som är kriminella, dock har kommunen större insyn. Men vi har många lokala och nationella företag som genomför detta väldigt väl där brukarna får stort inflytande över sin vård och sina insatser. Det var märkligt att det kom så hastigt i våras och helt plötsligt finns det på bordet. Det är bra att det bromsats upp nu, men det måste finnas ett sätt där vi kan hindra kriminaliteten, men där vi kan lyssna på brukarna också. Vi som har hemtjänst är genuint oroad över vad som händer.

Kommentar från politiken: Inga partier vill att privata utförare ska tas bort, men det måste finnas ett system för HUR vi anlitar dessa. Det är olika upphandlingssystem. Det är inte vilka som ska få vara en del i detta.

Kommentar från UFR: Kommunfullmäktige har återremitterat beslutet, punkt två att synpunkter inhämtas från UFR. Detta har ju inte skett? Ska man inte följa det som fullmäktige rekommenderar?

Kommentar från UFR: Den här frågan visar vilket o-engagemang eller okunskap som finns när vi diskuterat detta så länge, UFR ska delta i tidigt stadie när underlag för beslut utformas, ordförande har sagt det många gånger. Läs på om FN artikel 4.3 samråd, när beslutet fattats innan samråd. Vi är inte remissorgan, vi är ett samrådsorgan. Vi måste delta i tidigt skede, politiska sfären vill komma undan. Vi vill vara med i tidigt stadie, varför går inte det in i tankarna hos politiken? Det är fullständigt respektlöst mot den demokratiska gången.

Kommentar från politiken: Det är en svår fråga, det har gått lång tid sen vi tog beslut om LOV och då hade ni inte någon kommentar. Men det är 19 kommuner som tagit bort LOV nu.

Kommentar från UFR: att om man inte har ett samråd då är det en information. Vi har inte fått något samråd, säg då att vi får informationen när det är klart. Var ärliga om det.

Kommentar från politiken: Man kommer ha ett samråd när ett förslag om LOU finns. Fullmäktige har gjort en återremiss, KF äger frågan, fullmäktige ska ta beslut om det räcker eller inte. Vägledning i nämnderna behöver ske, det har dragit ut lång tid. Det som är problemet är välfärds kriminaliteten. Vi tar med oss om att ni inte känner er lyssnade på.

Kommentar från UFR: Det vi ifrågasätter är inte LOU, LOV eller beslutet eller annat. Vi ifrågasätter varför det inte varit samråd? Det är samrådet vi ville ha svar på.

Beredningsansvariga

Tomas Wennström, ordförande

§ 82

Information om arbetet med förslag till föreskrift

Beslut

Umeå kommuns funktionshinderråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Bianca lyfte punkter om hur vi skulle kunna arbeta och förhålla oss. Diskussionen utifrån det och slutsatserna blev att:

1. Vi provar sätta i gång arbetet med föreskrifter punkt för punkt utifrån föreskriftmallen, det vill säga att vi arbetar oss igenom mallen och tar diskussionerna i den ordningen de kommer. Rätt snabbt kommer vi in på knäckfrågor så som UFR:s uppdrag och syfte.
2. Att vi under varje del försöker börja med att prata om det vi är överens om.
3. Vi försöker förstå varför den andra parten skriver/säger som den gör för att med hjälp av den förståelsen kunna försöka hitta lösningar som passar alla. Tillsvidare letar vi efter förståelse och samförstånd. Längre fram kan det bli tal om ställningstaganden.
4. Att vi jobbar i ett delat word-dokument som delas mellan personerna i arbetsgruppen. Vi testar denna metod men vi är osäkra på hur tillgängligt det är för alla.
5. Att vi inte i första hand skriver meningar tillsammans i alla fall till en början utan att Bianca gör noteringar i dokumentet om vad vi diskuterat det vi kommit fram till. Inget som står i det delade dokumentet är beslutat utan beslut(en) fattas senare utifrån ett färdigt förslag.

Angående anteckningar: Anteckningarna från 17 mars har redan godkänts och anteckningarna från 23 april godkändes utan ändringar vid mötet.

Kort återkoppling från möte med Umeå teckenspråksförening: Umeå teckenspråksförening är en funktionshinderförening. De är positiva till att

berätta om sin verksamhet vid ett kommande UFR möte. Det är UFR presidiet som kommer ta ställning till det förslaget.

Umeå teckenspråksförening kommer kontakta Funktionsrätt Umeå om eventuell möjlighet att representera Funktionsrätt Umeå vid UFR under denna mandatperiod.

Gemensamt arbete med föreskrift med utgångspunkt i det som finns i nuläget: Föreningarnas inspel om föreskrift, föreningarnas riktlinje för UFR, kommunens riktlinje för rådgivande organ, kommunens mall för föreskrifter för rådgivande organ, Biancas och Mikael's inspel om föreskriften.

Vi satte i gång arbetet i ett dokument som görs till ett delat dokument.

Övriga frågor

Inget övrigt.

Nästa möte

Nästa möte inbokat till den 8 september klockan 10–12 och till dess ska Bianca åskådliggöra två alternativa vägval avseende samråd och UFR så att vi kan slutföra den diskussionen.

Den 21 augusti, var samråd kopplat till UFR mest diskuterat.

Beredningsansvariga

Bianca Byring, Stadsledningskontoret

§ 83

Information om uppstart av intern tvärgrupp funktionshinder Umeå kommun

Beslut

Umeå kommuns funktionshinderråd har tagit emot informationen.

Ärendebeskrivning

Mindre möte med fokus på Funktionshinderrådets funktionalitet

- Minnesanteckningar från 12 juni- godkännande/rättelser.

Senaste mötet den 12 juni är okej.

Fortsatt arbete med föreskrift utifrån mallen:

- Vi är på Omfattning/avgränsning. Gå igenom alternativen, konsekvenser/styrkor svagheter och välja ett av alternativen

På förhand hade det delats ett dokument, föreskriftmallen, där Bianca hade punktat upp två alternativ för UFR, alternativ 1 och 2 och tagit med styrkor/svagheter/konsekvenser som kom upp den 12 juni.

Vi diskuterade:

- vilket av alternativen som man uppfattar att Umeå kommuns funktionshinderråd motsvarar idag och att det finns olika uppfattningar om UFR:s roll
- Behovet av tydlighet mot bl a nämnder för att få samråd att fungera.
- Betydelsen av en fungerande samrådsprocess vilket gäller oavsett alternativ
- Styrkor, svagheter och konsekvenser av de olika alternativen.
- Likheter mellan alternativen – t ex två funktioner att det oavsett alternativ i kommunen behöver finnas två funktioner: övergripande/kunskap/länk och formellt samråd och frågan är om de båda är inom UFR eller om det senare ligger utanför
- Om organisationernas beslutade riktlinje för funktionshinderrådet tillåter alternativ 1 eller inte
- Ett tredje alternativ där UFR bjuds in till samråden i vissa fall när det är relevant, lyftes också (istället för att samråd kommer in i UFR)
- Ett alternativ att skapa något som är det bästa av två världar (det bästa med alternativ 1 och 2).

Mötet landade i att det av olika skäl lutar mot Alternativ 2 och att vi på var sitt håll gör ett förberedelsearbete som handlar om hur vi ser på UFR i Alternativ 2.

- Avgränsa arbetsgruppens uppdrag beroende på valt alternativ

Hanns inte med.

- Om vi hinner, fortsatt utveckla avsnittet Omfattning och avgränsning.

Hanns inte med.

- Information om detta på UFR 5 september

Hanns inte med.

- Nästa möte.

Den 8 september klockan 13.15-14:55

Det fanns tidigare en beredningsgrupp av tjänstepersoner från olika förvaltningar för interna arbetssätt i kommunen. Mot den bakgrunden har nu ett uppdrag skickats från stadsdirektörens forum att ta upp gruppens arbete igen och att bolagen även ser ut representanter för det.

Det var ett bra första möte och alla såg behovet av att samverka bättre mellan förvaltningarna och nämnderna. Från medborgarperspektiv så finns det många beröringspunkter. Det kommer vara ett forum om samråd och samverkan som kommer behandla vilken typ av frågor som ska tas upp, vilken tidpunkt och så vidare. Beredningsgruppen kommer kunna undvika stuprören via dessa forum och arbeta tvärsektoriellt men frågorna.

Kommentar från UFR: Kan vi få syftet utskrivet och skickat till oss?

Svar: Det läggs till i protokollet och utskickat för kännedom.

Beredningsansvariga

Bianca Byring, Stadsledningskontoret

§ 84

Krishantering/kontinuitetsplanering äldreomsorgen inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende.

Beslut

Umeå kommuns funktionshinderråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kris och kontinuitetsplanering innehåller olika moment. Vi arbetar på olika delar med lokaler, fokus på teknik och den information som vi behöver.

Viktiga delar som att larmen ska fungera samt mat och vattentillgång.

Mat och vattenförsörjning

Vattenförsörjning sker via VAKIN. Vi har upplevt väldigt lite störningar, men VAKIN har varit snabba att åtgärda dessa eller kommer ut med vatten. Mat finns för några dagar på boendena, matservice kommer i gång snabbt.

Störningar

Systemstörningar med larm och sensorer sköts via backuppbatteridrift. Det gör resulterar i att batteridriften går i gång utan att larmen stänger av. Larmtavlorna fungerar vid störning och det har provats vid ett par tillfällen och de fungerar bra.

Det upplevs vissa dokumentationsproblem vid störning. Åtgärden för detta är att det finns utskrivna medicinplaner för att kunna möta upp patientsäkerheten.

Energiförsörjning

Vi har inte en helt överskådad plan för energiförsörjningen. Det har endast varit korta avbrott senaste tiden och vi har backuppsystem som går i gång när elen bryts. Vi har idag inga evakueringslokaler, vi har haft bränder men de har varit avgränsade. Måste man evakuera finns det tillgängliga lokaler på samma boende eller andra boenden. Vi klarar mindre skaliga evakueringar för tillfället men större evakueringar klarar vi inte.

Väderstörningar.

Hemtjänsten tar sig till vårdtagares hem. Vi arbetar i alla väder och vi arbetar tillsammans med brandförsvaret för att diskutera olika vädervarningar hur vi ska lösa våra tjänster hos brukarna. Om det behövs så hjälper de till med bandvagn och skoter. Vi har ännu inte misslyckats med att komma ut till våra boende. Men vi diskuterar hur vi ska göra i sådana tillfällen.

Ordinära hem har ett eget ansvar för att hålla med mat, vatten och värme vid kris. Ibland knacker brandförsvaret dörr för att undersöka och informera om brandrisker. Hemtjänsten är behjälpliga vid tex batteribyten för brandvarnare och så vidare.

Hemtjänstplanering sparas alltid på en sticka och vi har alltid powerbanks till mobiltelefoner för att fota planering om elen ligger nere. Om de digitala låsen ej fungerar finns reservnycklar till alla personer som har larm i hemtjänst. De som inte har larm är så pass pigga och rörliga att de kan öppna

själv vid sådana tillfällen. Vi har även hand om papper och penna för planering om det blir längre elavbrott.

Fråga: Om det blir en vattenläcka? Vad händer om de inte kan hämta detta själv eller om elen inte fungerar. Hur är hemtjänsten behjälplig vid sådant?

Svar: Det är den boendes ansvar att tillhandahålla med detta själv, men vi hjälper till med hämtning av vatten om det behövs. De flesta har släkt och vänner som hjälper till med.

Fråga: De digitala nycklarna, laddas de?

Svar: De går via nät, men det finns backuppsystem om det skulle ligga nere så vi kan komma in.

Fråga: Hur informeras vi som har hemtjänst om krig eller kris?

Svar: Det var en svår fråga. Vi ger inte någon information om det i nuläget tror vi. Information om sådant får vi från en övergripande organisation om hur vi ska göra vid sådana tillfällen. Kan vi återkomma med svar?

Kommentar från UFR: Det kan vara smart att dela ut en information vid olika kriser, så vi som har hemtjänst eller boendestöd för att vi ska veta.

Svar: Det kan vara något vi kan titta på och ger ut information om. Vi behöver ta med oss detta i nämnderna, hur är vi beredda på dessa kriser för till exempel personer som har hemtjänst.

Kommentar från föredragare: Översyn vid krissituationer, det är ett utvecklingsområde. Ni får gärna ta fram frågor och skicka till oss i nämnderna så vi kan ta upp detta i nämnderna.

Fråga: Hur många i Umeå kommun har hemtjänst? Det är en stor osäkerhet för personer som har hemtjänst vid stora kriser.

Svar: Det är ca 2000 personer.

Fråga: Seniorboenden som byggs idag är stora våningshus, prövar de något vid tillexempel strömavbrott? Hur gör man när hissarna inte fungerar? Hur hjälper man de som behöver använda hiss?

Svar: De privata fastighetsägarna är ansvariga och måste ha en planering för det. Vi kan slussa dessa frågor genom organisationen för att ta upp frågan.

Övergripande krishantering

Broschyren "om krisen eller kriget kommer" förklarar några punkter som vänder sig till personer som behöver stöd.

Fråga: I den omvärld vi lever i, vilken beredskap har vi för tex kriminalitet, rekrytering andra scenarion som sker idag?

Svar: Vi kan inte ta ut registerutdrag för personal i dagens läge. Men vi ser över våra lokaler och hur vi arbetar. Vi har god erfarenhet av att kunna göra snabba bedömningar vid krissituationer. Det är till exempel låsta dörrar för att minska spring i lokalerna och våra boenden. Vi har inte vid tillfället någon scenarioplanering för till exempel skjutningar. Vi diskuterar övervakning på fastigheter, boenden och områden som är mer oroliga vid tillfällen. Dock är vi inte där än, juridiken måste klaras ut först för att kunna ta fram sådana beslut. Lagutrymmet och GDPR försvårar bevakning och andra system för övervakning. Vi vill se en förändring där vi kan skapa förutsättningar för att kunna kontrollera dessa situationer. Vi har dock hyfsat god planering i dagstillfället för potentiella hotfulla eller störande situationer.

Det har skett en påtagligt ökad samverkan med kommunens säkerhetsavdelning, det är stor skillnad idag från tidigare. Det är en större samverkan mellan äldreförvaltningen och kommunsäkerhetsavdelningen i de flesta frågor, till exempel personalhantering.

Funktionshinderomsorgen och kontinuitetsplanering/krisberedskap

Det finns ett övergripande krisledningsarbete som ska mynna ut i hur förvaltningar ska ta sig an denna utmaning. Förvaltningen föreslår att först bjuda in personer som övergripande kan prata om krisberedskapssamordning i kommunen. Om Funktionshinderomsorgen ska vara med under hösten så behöver de veta det i god tid för att kunna hålla ledigt i kalendern och för att kunna göra en bra presentation.

Beredningsansvariga

Carola Tallebro och Charlotta Lundström Barsk, Äldreomsorgsförvaltningen

§ 85

Teman för seminarium i samband med rådsmöte

Beslut

Umeå kommuns funktionshinderråd har tagit emot informationen.

Ärendebeskrivning

UFR behöver bestämma tema för seminarium eller motsvarande i samband med rådsmöte den 5 december. Förslag finns att ha rådsmöte på Västerbottens museum och att samtidigt ha en visning av utställning Rättigheterna är våra, klockan 15.15-16.

Förslaget för ett seminarium är temat att vi har en julavslutning med utställning på VBM.

Mikrofoner och tillgång till hybridmöte kommer inte vara lika bra som här på kommunhuset. Toaletten är inte lika bra och stor men Bianca har tagit foton för att kunna visa. Hissen fungerar och är stor nog att någon kan vara med i hissen och utrymningsmöjligheterna ser bra ut.

Kommentar från UFR: Västerbottens museet fungerar bra, FRU har tidigare haft jubileumsfirande där. Vi borde boka skrivtolkar till mötet på grund av att många kan börja prata utan mikrofon. Då är det bra att ha en skrivtolk för att inget ska missas.

Fråga: Är det gratis?

Svar: Det är inte vardagstolkning, det kostar 1200kr varje timme om vi bokar för kommunen. Det kan vara gratis om det är bokad inom regionen. För privatpersoner är det gratis. Om någon behöver skrivtolk är det gratis, men om man har det som en service så kostar det.

Kommentar från UFR: Det kan vara bra för gruppen att man får se skrivtolkning är för något. Kan vi ha en visning och en information från tolkningssentralen? Dock behöves en stor skärm så man kan se vad de skriver.

Bianca tar reda på förutsättningarna. Så kan vi fatta beslut om skrivtolkar i presidiet.

Underlag som biläggs protokollet

Se bilaga

Beredningsansvariga

Bianca Byring, Stadsledningskontoret

§ 86

Rapport från nämnderna

Beslut

Umeå kommuns funktionshinderråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Vuxenutbildningsnämnden – de har inte haft något möte än. Det kommer i slutet av september.

Byggnadsnämnden - har haft möte men de har inte tagit upp något som rör UFR. Men en kurs i att lyssna bättre för politiker kan vara en idé.

Individ- och familjenämnden - Mat för beslut på boende. IFS boende? Vi har också en fråga om kontaktpersoner vilket är svårt att få tag på efter pandemin. Det är få som vill ta på sig uppdragen, överförmyndarnämnden har också svårt att hitta personer.

Kommentar från UFR: det är inte underligt att få personer vill delta. Om jag vill ta på mig mer ledsagaruppdrag är det svårt att veta vem man ska prata med. Fler regelverk gör det ännu svårare för att få folk att delta. Det dåligt betalt och krångligt.

Äldrenämnden – En dialog om övergrepp har skett och det har förklarats att första linjeföraren har agerat som han ska i situationen. Nu har en checklista tagits fram för att rapportering inte ska fastna på vägen vid misstänkta övergrepp.

Ekonomi - äldrenämnden går med ett överskott och då har beslut tagits att kvalitetsundersköterskor ska försöka tidigareläggas för att använda pengarna som finns över. Det är just nu kö på 70 äldreboenden, därför har nämnden beslutat att öppna upp fler avdelningar.

Kommentar från UFR: Hemtjänst, det är viktigt att ge personalen lite mera tid och resurser att utföra sina insatser. Apropos överskott, avskalat hur lång tid det ska ta. Drabbar brukarna och det sliter mycket på personalen. Be er titta på detta när det gäller resurser.

Svar: Där är tanken att vi ska övergå till ram-tid i stället för minuterna, det ska också tidigareläggas om det är möjligt. Det ligger i det ett nämndinitiativ att återgå till det gamla sättet att räkna på i stället för schablontidräkningen. Det är under beredning. Det är tanken i längden att övergå till ram-tid.

Kommentar från UFR: Kan vara bra om man kan kommunicera det till brukarna på ett bra sätt, att man gör denna ändring så man kan känna trygghet i det och de anhöriga. Så vi kan ha detta under en lång tid framöver. Det behöver vara en långsiktig planering.

Svar: Ramar för budgetarna har börjat tagits upp i nämnderna nu. Det pågår en diskussion i budgetfördelningen i nämnderna.

En återkoppling angående nämndinitiativ; Biståndshandläggare på akuten, har fallit mycket väl ut. Det kommer nu övergå till ordinariebudgeten och under dagtid finns biståndshandläggare på akuten. Man kan också få snabb tillgång till biståndshandläggare per telefon dygnet runt.

Fråga: Avlastningsboenden, de är vansinnigt använda. Hur ser det egentligen ut där?

Och hur är det med dövtolkning? Om jag har ett boende med personer som inte hör, lär sig personalen teckenspråk för att kunna jobba med det? Det är katastrof för personer som inte hör och har personal som ska ta hand om dem inte kan språket. Är det någon som utför utbildningar för till exempel teckenspråk?

Svar: Det är brist på personer som kan arbeta på avlastningsboende. Dessa boenden har blivit mer som kommunala sjukhus då regionen lastar över på kommunen. Detta kommer att utredas för att få fram en lösning på hur det ska hanteras.

Kommentar från UFR: På tal om teckentolkar för döva, det fanns ett helt gäng på tegsgården. Tyvärr tappade man bort denna grupp. Det är fruktansvärt för de som inte hör, det behövs fler teckenspråkskunniga personal.

Svar: Vi får återkomma i denna fråga angående teckenspråkstolkar.

Kommentar från UFR: Tillgång till behovsdrivna resurser för boendet. Det är kommunens ansvar, det är en utbildningsfråga. Det ska finnas en självklarhet att det finns resurser för det. Att kommunen har det basansvaret och att det utförs.

Kommunstyrelsen – Det är för få barn på förskolorna vilket betyder att vi har för många lokaler i drift. Vi blir tvungen att stänga en del skolor som är för gamla och vi ska bättra på de som kan användas. Vi måste permittera en del folk då det är för få barn och för många personal. De som inte har utbildning till pedagoger ska få möjlighet att utbilda sig. Det ser lugnt dock ut. Bolag: UKF där har vi hyfsat bra kontroll, de går med vinst. Det vi arbetar med just nu är sopsorteringscentralen. Vi ska använda soporna för att skapa flygbränsle. Förbränningen av sopor och skapandet av bränslet kommer bidra till att värma upp vattnet för att försörja staden med varmvatten. Vattenförsörjningen håller på att utredas tillsammans med Vännäs. Umeå kommun kommer klara vattenförsörjningen i framtiden men det kommer att kosta.

Kommentar från UFR: Säga upp pedagoger, kanske någon av dem vill arbeta i vård och omsorg? Kanske omdisponera pengar så att personal får lära sig svenska? Kommunen borde kunna bekosta utbildningen för de som vill arbeta inom äldreomsorgen och vård. Där borde vi kunna utbilda dem till undersöketerskor och vårdpersonal.

Svar: Det måste ses över hur man kan omdisponera personal och medel mellan verksamheter. Vi får återkomma om det. Vi ska utbilda de som inte är utbildade redan. Kompetensförsörjningen är djupt diskuterad och något vi hela tiden har en dialog kring. Fritids är ett sådant ställe, där behöver vi fler i personal då barngrupperna är stora men få i personal. Det krävs en omfördelning av lärare och pedagoger.

För- och grundskolenämnden – det finns lärare i fritidshem. De har lärarlegitimation för fritids. Utredning om fritidshem; vi har haft en konferens i Umeå för Västerbotten och Norrbotten i två dagar. Konferensen har haft bra föreläsare och goda paneldebatter. Pedagogiska skolmyndigheten var på plats, de var bland annat på besök på Karlsundskolan och vuxenskola. Konferensen erbjöd en workshop där det diskuterades ingående om till exempel anpassad utbildning. Nämnden har inte haft något möte än men vi har arbetat med frågan på andra ställen.

Fritidsnämnden – I morgon (6 september) är det One day på Umeå folkskolas hus för unga vuxna med funktionsvariationer klockan 12–15.

Driftsidan; en viktig detalj är att det ska finnas en bad-ramp på utebadet. Frågat har bollats fram och tillbaka men nu har en ramp installerats på Nydalabadet. Det finns bra kommunikation dit och faciliteter som toalett och omklädningsrum. På Umeå finns ingen lift, men nämnden tar in offerter för kostanden och ser över om vi kan få in det i budgeten. Föreningsbyrån arbetar med en aktivitetsplan utifrån program för tillgänglighet och ansvar för 7–800 föreningar. Innehållet kan jag inte diskutera men det är på gång.

Fråga: Hur ser det ut med omklädningsrummen?

Svar: Umeå har omklädningsrum, men Nydala har omklädningsrum även där och ramp.

Fråga: Lokal för fritid för alla, Hartvigs gården, arbetar med frågan fortfarande.

Svar: Frågan är under beredning.

Personalnämnden - har inte haft några möten. Interna frågor kommer hanteras vid kommande möte.

Beredningsansvariga

Nämnderna

§ 87

Information från funktionshinderorganisationerna

Beslut

Umeå kommuns funktionshinderråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Datum: 19 september

Plats: Kommunhörnan, Väven i Umeå

Tid: kl. 11.00

Program:

- Invigningsceremoni
- Punktskriftens historia
- Medverkan från SKKF och information om konstutställningen
- Tilltugg

Förhandlingarna av färdtjänstbussen; vi har inte fått in mycket negativt om de nya bussarna. Dock har inte det fullständiga registret förts över för de som ska ha tillgång till tjänsten. Många blir då nekade till att beställa bussar. Det är dåliga ramper till de nya bussarna vilket kommer resultera i arbetsskador för de som är ledsagare eller assistenter. Rampen är alldeles för brant och det blir tungt för oss som arbetar.

Den 22 september kommer LTP finnas kring broparken och informera om trafiksäkerhet. Bland annat om vikten av hjälm och reflexer. Det börjar från kl. 13:00 och framåt.

Ett arbete som sker intensivt just nu är samråd och samverkan. Riktlinjerna kring föreskrifter, arbetet inom funktionshinderåret och funktionshinderorganisationerna. Samverkansgruppen diskuterade om ett LSS samverkansråd ska gå upp till KF.

Kommentar från politiken: Kommunstyrelsen ställer sig glädjande till detta, att efter så många år ska vi äntligen ha ett LSS samverkansråd.

Beredningsansvariga

Funktionshinderorganisationerna

-
1. ¹ I utformning och genomförande av lagstiftning och riktlinjer för att genomföra denna konvention och i andra beslutsfattande processer angående frågor som berör personer med funktionsnedsättning ska konventionsstaterna nära samråda med och aktivt involvera personer med funktionsnedsättning, däribland barn med funktionsnedsättning, genom de organisationer som företräder dem.

